

Harangszó

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2009. OKTÓBER XX. ÉVFOLYAM 19. SZÁM

GYÜLEKEZETI MÚLTIDÉZŐ

Aradi református évszázadok

Az Arad-belvárosi, barokk stílusjegyeket is viselő református templomot Hoffer József tervezte. Alapkövét 1847 tavaszán helyezték el, 1852-ben tartották benne az első istentiszteletet. Ugyanebben az évben készült el két harangja, Hönig Frigyes aradi mester műhelyében

Arad vármegye már 1567-ben elfogadta a reformáció helvét (svájci) irányzatát: a Heidelbergi Kátét és a II. Helvét Hitvallást. Kálvin tanítása Szegedi Kiss István munkássága révén érkezett ide, aki Lippán kezdte tanulmányait, majd 1544-ben Wittenbergben fejezte be.

Reformátori működését Tasnádon kezdte, ahonnan 1545-ben János király durván kitaszította. A gyulai polgárok prédikátorra választották, s szívesen hallgatták igemagyarázatait, melynek vezérvonalára Melancthon: Loci Communes című munkája volt. Egy évig tartózkodott e vidéken, érintkezett a lipppaiakkal, pankotaiakkal. Lippán Dévai Bíró Mátyás volt a lelkipásztor, pártfogójuk Petrovics Péter Arad leghatalmasabb földesura és Lippavár kapitánya volt. Temesvári tanársága idején 1549-1550 között összehívta a tornyai zsi-

natot, mely határozatot hozott az úrvacsora kérdésében: Tornya a Jaksicsoké volt, akik elkötelezett hívei voltak a reformációnak.

A magyarság nagy többsége a 16-17. század fordulóján Kálvin követőjévé vált, míg a lutheri reformáció inkább Arad és Zaránd vármegye német és szlovák anyanyelvű lakossága körében hódított. A régió ebben az időben nemcsak etnikailag, hanem felekezeti szinten is rendkívül megosztott volt. A reformáció századában – Magyarország három részre szakítása, illetve a Habsburg rekatolizációs törekvések miatt – az aradi református egyház nem tudott kellőképpen szervezetileg kiépülni és fejlődni.

Arad és Zaránd vármegye református-sága a hat egyházkerület egyikéhez, a Tiszántúli Egyházkerülethez tartozott,

HETEDIK KÜRTSZÓ

Só és világosság

AZ ŐSZ hajjú, átkosban megedzödött nyugdíjas bácsika, érezvén végnapjait, magához hívhatja három fiát. Közölni akarja velük a végrendelete tartalmát, de előbb tudni szeretné, hogy mennyire szeretik őt. A legidősebb, az elsőszülöttség jogán rögtön válaszol a feltett kérdésre: „Úgy szeretlek édesapám, mint virsli a kutya.” Az öreg tekintete fátyolos lesz a felelettől. A második sem késik a válasszal: „Én pedig úgy, mint marha a silót!” Az öregnek mély meglepedettség ül ki az arcára. „Hát te, legkisebb fiam?” Ő így felel: „Én úgy szeretlek, mint tuskó gyerek a sót!” Az öreg arca eltorzul, de a kicsi rögtön hozzáfűzi: „De édesapám, én a Mónika show-ra gondoltam!” Erre az öreg vigyorba szedi a ráncait, melyből kiderül, hogy neki is több füle van, mint foga.

MA ÍGY szólnak a tündérmesék. Odalett minden varázslat, minden egész eltört. Ma mindent megmagyarázunk, kiveszünk, sőt mindennek az ellenkezőjét is. A gyermek a tündérmesék helyett a számítógépes játékok világában éli ki fantáziaéhségét. Ha valamit elront, ha valami nem sikerül a játékban, az nem okoz túl nagy gondot. Újrakezdi az adott szintet, vagy keres hozzá kódokat, és megkerüli a szabályokat.

A VALÓ életben kicsit nehezebb ugyan a dolga, de azért nem jelentős mértékben. Az iskolában nem lehet őt fegyelmezni, még a hangnemet sem emelheti fel az oktató, ha nevelni szeretné a nebulót, nehogy megsértse a gyermek egyéniségét. Otthon a szülők elfoglaltak, sokan érdektelenek, így nem nagyon törődnek azzal, hogy a gyerek miképpen éli társadalmi életét, míg haza nem jön az iskolából. Nem csoda, ha felcseperedve képtelen a társadalmi együttélésre.

DE NEMCSAK a gyermek válik egyre türelmetlenebbé, durvábbá a másik iránt. Sajnos a felnőttekre is jellemző a türelmetlenség. Az interneten, ha valamihez hozzá kell szólni, akkor szinte csak kritikus hangvétellel találkozunk. Gyakran már nem is a téma körül forog a vita, csupán egymásnak dobálják a labdát a hozzászólók. Folyik egymás méreggetése nemcsak a magánembereknél, hanem a politikában, a sajtóban is. Aki eltérő politikai színben gondolkodik, azt rögtön becsmérelni, szapulni kell. Néha az az érzésem, hogy már nem is fontos a megoldás, csak az, hogy kinek van igaza. Vannak olyan egyéniségek, akik tényleg a problémákra keresnek megoldást, azonban az ő hangjuk nem elég harsány, nem elég szenzációhajász, ezért nem figyel rájuk a többség. Leg-

KOMÁDI SÁNDOR

FOLYTATÁSA AZ 5. OLDALON

HOVER ZSOLT

FOLYTATÁSA A 4. OLDALON

„Amit akartok azért, hogy az emberek ti veletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal, mert ez a törvény és a próféták.” (Mt 7,12)

Jézus azt tanította, hogy mennyei Atyánk csak olyat, csak azt ajándékoz nekünk, ami javunkra van, s arra is felhívta figyelmünket, hogy Ő messzebbre lát, mint mi. Ő jobban tudja, hogy nekünk mi a jó, mint mi magunk. Mi rövidlátók vagyunk, Ő viszont az örökélet szempontjából lát minket, az örök élet szemszögéből ad és enged meg mindent nekünk.

Ha Isten jó hozzánk, bízunk Benne, bízunk abban, hogy ami velünk történik, javunkra van. Ha Isten jó hozzánk, nekünk ezért hálások kell lennünk, hálánkat úgy is ki tudjuk fejezni, hogy mi is jók vagyunk felebarátunkhoz.

Hogyan lehetünk jók egymáshoz? Miben mutathatjuk ki felebarátaink iránti jószágunkat, jóindulatunkat?

Jézus szerint, amit kapni szeretnél a másiktól, azt add meg neki. Amit tőle hallani szeretnél, azt mondd neki, amit érezni szeretnél az Ő részéről, éreztesd azt. Jézus tehát nem azt sorolja, hogy mit ne tegyél, ha felebarátodat szereted, hanem arra tanít, hogy mit tegyél, hogy éreztesd vele szeretetedet. Jézus szerint nem a saját kívánságod

A LÉLEK CSENDJE

Ha szeretetet akarsz kapni...

kell legyen cselekedeteid, szavaid mércéje, hanem a felebarátod kívánsága, a felebarátod testi-lelki szüksége.

Ha szeretetet akarsz kapni, gondold át azt is, hogy előbb adtál-e te is szeretetet

BALÁZSNÉ KISS CSILLA

annak irányába, akitől elvárod!? Ha szeretnéd, hogy tisztelettel bánjanak veled, akkor gondold át azt is, hogy te tisztelettel közeledtél-e felebarátod felé, te adtál-e tiszteletet annak, akitől elvárod vagy, aki nem adott neked!? Az ömber természeté az, hogy mindig a másikat hibáztassa, a másikkal ujjal mutogasson; az új ember természete, a Jézusra figyelő ember pedig megvizsgálja előbb magát, s csak önvizsgálat után lép, s ha kell bűnbánattal, ha kell bocsánatadással folytatja felebarátjával való kapcsolatát. Az első lépést tehát te kell megtegyed, először te adj, hogy kapj, hogy kaphass. Ha a te szereteted viszonzatlan is marad, ha nem azt és nem úgy vagy kevesebbet kapsz vissza abból, amit adtál, te akkor is Jézus tanítványaként viselkedtél, éltél, amikor szeretettel közeledtél, rajtad nem múltott, hogy felebarátod szeretetlenül bánik veled. Ha Isten bölcsen jó hozzád, te is légy jó, bölcsen, felebarátodhoz. A szeretet a másik javát is akarja, ha akarod, hogy felebarátod a javadat akarja, te is az ő javára kell törekedj.

HISZEM ÉS VALLOM

Dobog a szívem – élni akarok!

Mikor legelőször szembesültem azzal, hogy a Hiszekegyet többféle változatban is mondják a magyar keresztyének, nagyon foglalkoztatott az a kérdés, hogy miből és egyáltalán miért van eltérés? Mélyebbre ásva kiderült, hogy a szövegbeli eltérés legjobban a Szentlélekről szóló hitágazatban és az egyházzal szóló tanításban mutatkozik meg. Pedig mindenki ugyanazt a Szentlelket és Anyaszentegyházat vallja.

Hogy egyértelmű legyen minden református számára, a Heidelbergi Káté nyújt segítséget e kérdésben, hogy egyszer és mindenkorra tisztázott legyen. Mit hiszel az egyetemes keresztyén Anyaszentegyházról? (Heidelbergi Káté 54. kérdése) *Hiszem, hogy Isten fia a világ kezdetétől fogva a világ végezetéig az egész emberi nemzetségből Szentlelke és Igéje által magának az igaz hitben megegyező, örökéletre elválasztott sereget gyűjt, azt oltalmazza és megtartja; és hiszem, hogy ennek a seregnek én is élő tagja vagyok és mindörökké az maradok.*

A felelet bevezetője: az egyházat Jézus Krisztus gyűjti, a világ kezdetétől, a világ végezetéig. Vagyis, az Úr Jézus születése előtt is voltak Istenben hívő emberek, akik lelkileg az egyházhoz tartoztak (pl. Ábrahám, Izsák, Jákob stb.), még akkor is, ha ők még nem tudták, hogy egyszer majd integráltak lesznek ebbe a kiválasztott közösség-

be. Jézus nem hagy fel tevékenységével, folyamatosan, a világ végezetéig gyűjteni fogja „katonáit”.

Sokan kételkednek ezen Egyház fennmaradásában. Bár folyton támadják, próbálnak léket ütni rajta, mégsem tudnak semmit tenni ellene, mert Isten oltalmazza, a Szentlélek által megtartja. Annyi minden megbukott már a világtörténelem színpadán: a Római Birodalom, a hunok nyilainak ereje, az ultrakonzervatívok nyakassága, Hitler rendíthetetlen serege, pártok hatalma, sikeres vállalkozások kiapadhatatlan anyagi forrása stb. Mondhatni, mindenük megvolt, de elvesztek.

Az egyháznak csak Krisztusa, csak Istene, csak hite volt és van, és ez az Egyház ereje! Nehéz idők is végigsepertek már az Egyházon, sőt még mélyebb lelki válság következtek, de akkor is megmarad, mert a Szentlélek és Isten Igéje nem csak csodákra,

de megmagyarázhatatlan dolgokra is képes. Hogyan? Az Ige, legyen az hallható vagy látható, az emberi lélekben termőtalajra lel. A könny, az ölelés, a megértés, a nyugalom táplálja. És jöjjön bármilyen vihar, háború, hókus-zókusz vagy ideológia, mind lemorzsolódik. De a hit, az soha!

A legnagyobb dolog, ha naponta meg vagyok győződve afelől, hogy én is ennek a Jézus által gyűjtött, védelmezett és megtartott egyháznak élő tagja vagyok. Ez egy csapat, ahol működik a csapatszellem, a dinamizmus és az összefogás. Mert egy sereg nem úgy győz, hogy csak a vezére harcol. Nem is úgy, hogy az élvonalban lévőök kínlódnak, hanem mindenki! Az egyház sem úgy győz, hogy csak a lelkipásztor prédikál, hanem mindannyian aktív szerepet vállalnak Isten gyermekeiért.

Összességében: Krisztus lelki országába mindenkit hív, azaz a belépéshez való polgárjogot minden ember saját szívében hordozza. Az egyetlen feltétel: életcélnak Jézus életcéljával való azonosítása, és az annak megfelelő vallásos és erkölcsös életmód. Egyetemes az anyaszentegyház, mert nincsenek sem tér, sem időbeli határai. Kapuja nyitva áll minden őszinte lélek előtt. „Területét” felmérni nem lehet, kiterjed mindenüvé, ahol csak egy szív is, mint Jézus szíve, Isten országáért, igazságáért, szeretetért és békességért dobog.

ORBÁN LEVENTE

Partiumi Néptánc-tábor

„Addig leszünk magyarok, amíg magyarul énekelünk és táncolunk.”

Kallós Zoltán

Augusztus 17. és 22. között a KRISZ (Királyhágómelléki Református Ifjúsági Szövetség) és a Vidéki Ifjúsági Szövetség, a Görböc Kulturális Egyesület közreműködésével Solyomkőváron szervezte meg az I. Partiumi Néptánc-tábort. A Solyomkővári Református Ifjúsági Táborban közel 100 fiatal néptáncos vett részt az oktatásokon. Bihar megyéből: Biharszentjános, Hegyközpályi, Hegyközüljak és Micske, Szilágy megyéből pedig Varsolc, Lompért és Ilosva településekről érkeztek a táborozók. A Szegeдрől érkezett oktatóktól, Miholka Gábertól a kezdők szatmári táncokat, Nyerges Lászlótól a haladók mezőszégyi táncokat tanulhattak.

Az oktatási program minden első nap délutánján elkezdődött, majd további négy napon át folytatódott. Nem csak a friss levegő, de a verbunk és a sűrű tempó is edzette a fiatal izmokat. A micskei fiatalok minden reggel a karikás ostor hangjával ébresztették a mélyen alvó táborlakókat. Reggeli után, 9 órakor megkezdődött a tánc-tanulás, mely 13 óráig tartott. A déli szünetben a já-

téklehetőségek kiapadhatatlan tárházát nyújtotta a táboron átszordogáló patakocskák. Aki nem a gátak építésével volt elfoglalva, az a karikás ostor csattintásának lehetőségeit tanulmányozta, több-kevesebb sikerrel. Ebéd után is a tánc-tanulásé volt a szerep 18 óráig. Vacsora után minden este tánc-hívogatta az ifjúságot. Lendületes szilágy-sági, szatmári, széki és mezőszégyi táncok mulattatták őket. A csapatok a hétvégére egy-egy csoporttá kerekedtek. A minden este fellobbanó tábor-tűz maga köré vonzotta a

Hagyományápolás a magyar táncnyelv elsajátításáért. Közel száz fiatal vett részt az első alkalommal megszervezett solyomkővári néptánc-táborban

barátkozó ifjakat, ahol beszélgetések szőtték egyre mélyebbre az együvértartozás érzését.

A péntek délutáni gálaműsoron szatmári verbunk, mezőszégyi sűrű magyar, szatmári csárdás, illetve mezőszégyi táncrend került bemutatásra. A közös hagyományápolás végül egy szilágy-sági, illetve szatmári táncrend bemutatására ösztökélte a táncos lábú gyermekeket. Közel száz hang énekelte a pentaton dallamokat, csujogatta a rigmusokat. A gála folyamán a vendégoktatók kiértékeltek a gyerekek és fiatalok heti munkáját, és oklevelekkel jutalmazták a legjobbakat.

Már a záró-tánc-házban elkezdődött a búcsúzkodás: telefonszámok, címek cserélődtek, aláírások gyűltek az emléklapokra. Szombat reggel pedig minden csoport hazafelé indult ígérvé, hogy tovább folytatják a tábor alatt elkezdett hagyományápoló munkát, a magyar táncnyelv (táncos anyanyelv) elsajátítását.

A Vidéki Ifjúsági Szövetség kezdeményezésére hagyományteremtő szándékkal létrejött tábor elérte célját, mivel elősegítette a néptánc népszerűsítését a fiatalság körében, hozzájárulva hagyományaink megőrzéséhez és továbbadásához. A rendezvényt a Bihar Megyei Tanács és a Communitas Alapítvány támogatta.

SÓLYOM EMESE, Szilágytompért

XV. Partiumi Honismereti Konferencia

A Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság (PBMET) szeptember 4–6. között Hadadon, a Dégenfeld-kastélyban tartotta honismereti konferenciáját.

A Szózat elnéklése után Csűry István megbízott püspök tartott áhitatot. Dukrét Géza, a PBMET elnöke köszöntötte a megjelenteket, majd Kurta-Tötös Beáta lelkipásztor, mint házigazda üdvözölte a vendégeket, kihangsúlyozva, hogy a konferencia itteni megszervezése megtiszteltetés a Dégenfeld Alapítvány számára. A konferenciát köszöntötte még Balogh Ferenc polgármester, Csehi Árpád Szabolcs, a Szatmár megyei tanács elnöke, Erdei D. István képviselő, dr. Egyed Ákos, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke, Halász Péter, a Honismereti Szövetség elnöke, Káldy Gyula, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) részéről, Gaál György, a Kelemen Lajos Műemlékvédő Társaság elnöke, Wanek Ferenc, az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság Tudomány és Ipartörténeti Szakosztályának elnöke.

A konferenciát megtisztelte jelenlétével dr. Csorba Csaba, a Kazinczy Ferenc Társaság alelnöke, Romhányi András, a Magyar Művelődési Intézet főmunkatársa, Révész Gizella, a Határon Túli Emlékhelyekért Alapítvány elnöke, Ráday Mihály, a Város- és Faluvédők Szövetsége és a Hungaria Nostra elnöke, Sebestyén József, a KÖH

munkatársa, Nagy Sándor, a Nagykárolyi Egyházmegye esperese.

A XV. Konferencia alkalmából Dukrét Géza ismertette az eddigi konferenciák témáit és az itt átadott Fényes Elek-díjak tulajdonosait. Ezt követően átadták az idei kitüntetések. Fényes Elek-díjban részesült Szabó István (Ottomány), Erdei János (Szilágyosmlyó), Hitter Ferenc (Felsőbánya) és dr. Vajda Sándor (Borosjenő). A helytörténeti kutatásban, a honismereti nevelésben, az egyesületi munkában végzett példamutató tevékenységéért díszoklevelet kapott Bara István (Szatmárnémeti), Fazekas Lóránd (Szatmárnémeti), Jakab Rita (Nagybánya), Kupán Árpád (Nagyvárad), Jancsó Árpád (Temesvár), Ujj János (Arad), Wanek Ferenc (Kolozsvar), Kovács Rozália (Érmihályfalva), Nagyváradról Mihálka Magdolna, Pásztai Ottó, Gönyey Éva, Bordás István.

A konferencia fő témái a következők voltak: Ipartörténeti műemlékek, Pusztuló műemlékeink, A 20. század öröksége. Az előadások sora hagyományosan a konferenciának helyt adó Hadad megismerésével kezdődött. Németi János hadadi földrajztanár a település természeti viszonyait, történelmét ismertette, majd Kaszta István (Nagybánya) a Hadadiak küzdelmei történelmük folyamán címen tartott előadást.

Ebéd után a következő előadások hangzottak el: dr. Egyed Ákos akadémius pro-

fessor (Kolozsvar) ismertette a 150 éves Erdélyi Múzeum-Egyesület tevékenységét, Sebestyén József (Budapest) a műemlékvédelem, örökségvédelem aktuális problémáit boncolgatta, dr. Csorba Csaba (Szolnok) a kastélyok és kúriák 20. századi sorsáról beszélt, Dukrét Géza vetített képek segítségével mutatta be Bihar megye pusztuló műemlékeit és végül Kiss Zoltán (Kraszna) Adalékok a református felekezeti oktatás 1945–1948 közötti történetéhez című tanulmányában a szilágy-sági tanítóorsókat ismertette. Előadások után a társaság, Németi János tanár vezetésével meglekintették a Wesselényi kastélyt és a református templomot. Este filmvetítés következett, Hitter Ferenc Felsőbánya varázsa címen a művésztelep festményeit mutatta be.

Másnap Harangozó Imre (Újkigyós) ortodox templomok középkori freskóit mutatta be, amelyek szent királyainkat ábrázolják, Starmüller Géza (Kolozsvar) Kővár és vidékének történelemformáló szerepét ismertette, Vajda Sándor (Borosjenő) Barabás Miklós oltárképeit mutatta be a borosjenői római katolikus templomból, Wanek Ferenc (Kolozsvar) a két hadadi csata történetét és jelentőségét taglalta, majd Jancsó Árpád (Temesvár) a száz éves temesvári vízi erőműről, mint ipari műemlékről tartott érdekes előadást. Ezt követően Dukrét Géza ismertette Kiss Kálmán: Túrterebes iskola-

DUKRÉT GÉZA

FOLYTATÁS A 8. OLDALON

BESZÁMOLÓ A NAGYVÁRADI REFORMÁTUS RÁDIÓZÁSRÓL

Az evangélium hullámhosszán

A nagyváradi református rádiózás történetét már jól ismerik azok, akik figyelemmel kísérték ezt a szolgálatot az utóbbi öt évben. Műsorkészítő gyakorlatunk ismertté tette munkánkat az egész magyar nyelvterületen, de a Kárpát-medencén túl is, az internet által pedig a nyugati és déli szórványokban is.

A kezdeti egy órától mára már majdnem négy órára gyarapodott a sugárzási időnk hetente – ezzel is jelezve, hogy igény van a műsorainkra.

A Partium Rádiótól ingyen kapott műsoridőben, a 89,6 FM hullámhosszon minden csütörtökön egy jó órás (tágítható) értékmegező műsort sugárzunk *Támasz-pont* címmel, melyben megszólaltatjuk keresztyén kultúránk jeles képviselőit. Ennek a hallgatottsága igen nagy, mert főműsoridőben sugározzuk.

A minden szombat délelőtt jelentkező *Református Percek* műsorát igen megkedvelte a hallgatóság. Milyen rovatokkal jelentkezik az adás szombatoként? Nacsádiné Csuka Melinda bemondó üdvözlő szavai után hangzik el a Heti jegyzet, melyet a szerkesztő, Veres-Kovács Attila készít és mond el, és amely az egyházi év jeles eseményéhez, vagy egy-egy fontos évfordulóhoz kapcsolódik. A világegyház színes hírei következnek ezután, melyet a szerkesztő állít össze, és amelyben az egyházi és vallásos világ híreit ismertetjük több munkatárs segítségével. A Téma rovatban (alcíme: Élet az egyházban) olyan személyiségekkel készült interjúk hangzanak el, akik az egyház életében vagy egy fontos eseményben játszanak jelentős szerepet. Ez képezi az adás gerincét. Népszerű a zenei rovatunk is, Zengjünk dalt az Úrnak, amely az egyházi zene történetének egy-egy fejezetét villantja fel, bőven illusztrálva zenei betétekkel. A sorozat vezetője Leopold László zenetanár. Különös érdeklődésre tart számot a Hit és tudomány, illetve a Tények és talányok a magyar történelemben című rovatok, melyeket Katona János lelkipásztor szerkeszt, és amelyben a tudomány és a hit párharcának érdekfeszítő

küzdelméről szólunk, illetve a magyar történelem legendái és mondái szólnak meg heti váltásban. Havonta jelentkezik a Hittel írtam című műsor, amelyben Járósi Éva tanárnő a magyar irodalom egy-egy jeles képviselőjének évfordulója kapcsán szól az életéről és munkásságáról. Neves színészek mondják el az irodalmi betéteket. Havonta jelentkezik az Emberközelben, illetve Szomszédolás rovat, melyben bemutatjuk egyházunk egy-egy neves személyiségét, vagy távoli tájakon szolgáló református lelkészeket, illetve presbitereket. Különlegességnek számít a hetente jelentkező Gyülekezeti énekeink tára című rovat, melyben Kiss Huba Ernő Nagyvárad-olaszi kántor egy-egy zsolnárt vagy dicsőítet énekel el kétszer az adás folyamán, elősegítve az ének megtanulását. Nagy gonddal választunk ki egy aranymondás-szerű gondolatot az Egy gondolat című rovatban, amely egy tudós vagy bölcselelmész elmés mondatát, életbölcseletét tartalmazza. Az adás utolsó száma általában a Csenedes percek, az áhítat rovata, melyet többnyire Gavrucza Nagy Emese szerkeszt, és amelyben az Igét helyezzük a hallgató lelkére. E színes összeállításban jelentős szerepe van a zenei szerkesztőnek, Gavrucza Nagy László zenetanárnak, aki az elkészült prózai műsorhoz az összekötő zenei betéteket szerkeszti, kiváló ízléssel és mértéktartással. Geréb Miklós nagyváradi segédlelkész végzi a technikai munka nagy részét, ezenkívül riportok készítését is vállalja. A mindenkori olasz segédlelkész is aktívan bekapcsolódik a műsorok készítésébe azzal, hogy hosszabb szövegeket olvas be az egyes műsorokban.

A minden csütörtök este héttől nyolcig, főműsoridőben jelentkező *Támasz-pont* című műsor, melynek alcíme: *Keresztyén értékrend a 21. században*, beszélgető jellegű. A magyar keresztyén kultúránk értékei mentén hívunk meg fontos személyiségeket, akikkel egy jó órában keresztül beszélgetünk közös értékeinkről és közérdekű kérdésekről.

A Partium Rádió sugárzott műsorunkat Nagyvárad környékén Nagyszalontáig és Élesdig, valamint Nagykároly környékén foghatják tisztán, sőt a határon túl Berettyóújfalui igen sokan hallgatják adásainkat.

Az állandóan bővülő adásainkhoz támogatást 2004-től nagyrészt a hollandiai Emission Rádiós Alapítvány nyújt, mely fokozatosan kilép a rádió mögül, remélve, hogy annak teljes fenntartását az egyház magára vállalja. 2006 áprilisától már az Egyházkerület is bekapcsolódott a szerkesztési munka részleges anyagi megsegítésébe.

Ez év februárjában bejegyeztettük a Refonia (református hangzás) Egyesületet, melynek egyik célja a Nagyváradról sugárzott református rádióadások fenntartása és

bővítése. E szolgálatnak nagy szüksége van állandó alkalmazottakra, akik nemcsak az önkéntesség lelkesedésével, hanem hivatás-szerűen végeznék ezt a munkát. Ez kell, hogy legyen a rádiózásunk jövője is, amint jó példát szolgáltat erre a Magyarországi Református Egyház Zsinata, illetve annak egyházkerülete.

VERES-KOVÁCS ATTILA

A Refonia Egyesület munkatársai. Balról jobbra: Katona János lelkipásztor, a történelmi rovat szerkesztője, Cseke Sándor vallásnász, a diakónia-szociális témájú rovat szerkesztője, Kövendy István segédlelkész, a történelmi rovat munkatársa, Járósi Éva tanárnő, az irodalmi rovat szerkesztője, a műsorfelügyelő szolgálat vezetője, Geréb Miklós segédlelkész, technikai szerkesztő, Gavrucza-Nagy Emese lelkipásztor, az igehirdetési rovat szerkesztője, Gavrucza Nagy László zenetanár, zenei és technikai szerkesztő, Leopold László zenetanár, az egyházi zene-történet rovat szerkesztője, Veres-Kovács Attila lelkész, főszerkesztő, Zsigmond András, az Emission hollandiai rádiós alapítvány romániai képviselője. (Hiányoznak: Nacsádiné Csuka Melinda kórházlelkész, bemondó, Kiss Huba Ernő, a gyülekezeti éneklés rovat szerkesztője, Kocsis Gyula színművész, irodalmi illusztrátor)

HETEDIK KÜRTSZÓ

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

alábbis úgy tűnik, hogy sokan elengedik a fülük mellett ezeknek az üzenetek.

IDÉN NYÁRON családommal Parajdon nyaralunk, és ellátogattunk a sóbányába is. Furcsa érzés volt a föld gyomrában a sós levegőt beszívni, nézelődni, sétálgatni. Ahogy a bánya falára tapadt són végigsimítottam a kezemet, eszembe jutott, hogy mit mondtott egy alkalommal Krisztus a tanítványoknak: ti vagytok a föld sói, ha pedig a só elveszti ízét, nem jó azután semmire, csak arra, hogy kidobják, és eltapossák az emberek.

KEVÉS EMBER törekszik arra, hogy megélessze a többiek életét. Egy kis színt, világosságot vigyen ebbe az egyre izetlenebbé, árnyékosabbá váló világba. Tudom, manapság nem lehet túl nagyigényű az ember fia. A válságos időszakban nem táplálhat túl sok reményt az ember, nem maradt oka a bizakodásra. Azt azonban elvárhatjuk, hogy ha már nem tudjuk megélesíteni egymás életét, akkor legalább ne keserítsük meg.

A REFORMÁTUS RÁDIÓ PORTÁL (refradio.eu) programját az a gondolat szülte, hogy a Kárpát-medencében műsorszóró magyar református rádiók és sugárzási lehetőséggel nem rendelkező rádióstúdiók összefogva, egymást segítve közösen munkálkodhassanak küldetésük teljesítésén. Tagjai: Európa Rádió – Miskolc, Sion Rádióstúdió – Beregszász, Agnus Rádió – Kolozsvár, Nagyvárad Református Rádióstúdió.

ARADI REFORMÁTUS...

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

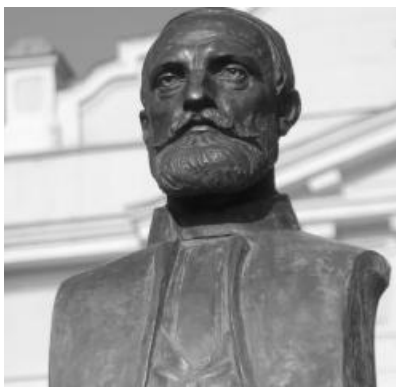
amely szeniorságokra (ma egyházmegyék) volt felosztva.

A 16-17. században a zarándi szeniorsághoz 130 egyházközség tartozott, a Körös-Marosközéig (Arad) 26. Arad és vidéke 1551-ben török uralom alá kerül, az egyházi intézmények nagy része megszűnik. A török hódoltság időszakát csupán 6 református egyházközség élte túl. Az osztrák uralom és a Habsburg kormányok szigorúan katolikus jellege akadályozta a református hitélet kibontakozását és virágzását. A Tiszántúli Egyházkerület levéltárának adatai szerint Arad mezővárosban 1782-ben kilenc protestáns család volt, négy év múlva, 1786-ban még két református családdal gyarapodott.

1788-ban Balogh Dávid erdélyi fakeskedő költözött Aradra, 1795-ben pedig Keresztesi Pál. 1822-től az aradi protestáns híveket a gyoroki lelkészek részesítették lelkigondozásban. A 19. század elején Aradon már szép számban voltak reformátusok és evangélikusok. Erős volt bennük a vágy és a törekvés egy önálló aradi egyház létrehozására. 1826-ban Czapfalvi János lelkész, az aradi gyülekezetet a gyoroki egyházközség filiájává (leányegyházává) akarta tenni, ezért káplánt kért a kerülettől. Budai Ésaías debreceni szuperintendens (püspök) Kótsa Istvánt nevezi ki aradi lelkészül. Ezt a határozatot az aradi hívek elutasítják és jogos önérzettel levélben értesítik Molnár János nagyzerindi lelképásztort is. E levélre az egyházmegye megbízta Szőke Sámuel asszesszort tegyen igazságot, aki azonban Czapfalvinak adott igazat.

1827. december 26-án aradi küldöttség érkezik Debrecenbe: Keresztesi Pál, Gáll Sándor, Czizler Mihály személyében és kérvényt nyújtanak be az Egyházkerület Consistoriumához a következő kéréssel: templom és iskola építése; egy prédikátor és egy „oskolamester” kinevezése szerződés alapján.

Az evangélikus és református hívek kötelezik magukat: pénzt gyűjtenek ingatlan vásárlására; a templom és iskola részére

A templomépítésben jelentős szereppel bíró Fábian Gábor főgondnok mellszobra a főbejárat előtt van elhelyezve

helyet biztosítanak; a pénzt egyenlő arányban adományozzák; a lelkész bármelyik felekezethez választható, feltétel: tudjon magyarul és németül. (...) Az aradi hívek kérelme nem oldódott meg, továbbra is Gyorokra jártak istentiszteletre. 1829-ben már 112 család fizetett járulékot (332 lélek), melynek összege: 402 forint 27 krajcár.

1829 tavaszára váratlan fordulat következett be: egy sorsüldözött lelkész jött Erdélyből Aradra: Csernátoni Vajda Péter. Az ő feljegyzéseiből ismerjük a későbbi eseményeket. Az előjáróság kérésére a városban maradt és pünkösöd első napján tartotta első istentiszteletét. Augusztus 10-én a Templom utcába, a Török-féle ház emeletén 150 forintért szobát béreltek. Budai Jonathan ügyvéd katedrát készíttetett, a többiek padokat. Nagy Gábor úrasztalt és eszközöket adományozott. Budai ajánlatára, Csernátonit pappá szentelték 1829-ben. Így alakult meg az aradi református egyház állandó jelleggel, már csak a felsőség jóváhagyása hiányzott. Kiderült, hogy Csernátonit 1812-ben pappá szentelték, de később a generális „synodus” megvonta papi hivatását. Távoznia kellett, s a Kerületi Gyűlés 3. szám alatt keltezett értesítőjében ismét Kótsa Istvánt nevezi ki, aki 1830-1831 között tanító is volt. Az első presbitérium 1831-ben, Kékedi János idejében alakult meg. Ezután hosszú éveken keresztül sürgették (sikertelenül) a városi tanácsot a „fundus” (iskola, templomhely) megadásáért. Hosszas vita után elutasították, míg végül 1839 augusztusában a városi tanács engedélyezi az Úri utca közepébe szegellő belső telek megvásárlását Edlmüller Jánostól 3000 forintért (ahol a templom áll). Az evangélikusok 1846-ban külön egyházat alkottak, a városból ingyen telket kaptak és már nem vettek részt a templomépítés nehéz küzdelmében. A templomépítés elodáztatatlan volt, az imaterem bérlete nagy összeget emésztett fel. 1847. februárjában megvásárolják Kettenstoch József Kereszt utcai házat 1000 pengő forintért, iskolahelyiségül. A Hoffer József által tervezett, barokk stílusjegyeket is viselő templom alapkövét 1847. április

19-én helyezték el. Öt évvel később, 1852-ben tartották benne az első istentiszteletet. A templomépítésben jelentős szerepet játszott Bittó Sándor lelkész, valamint Fábian Gábor (1795-1877), a gyülekezet főgondnoka, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, aki anyagilag is sokat áldozott az épületre. Áldásos egyházi és kulturális tevékenységét az előcsarnokban elhelyezett márvány emléktábla és a főbejárat előtt elhelyezett mellszobra is megőrökíti. Az egész építkezés 24.000 forintba került. A 120 adományozó között 20 izraelita volt. Heim Domokos polgármester 5000 db. téglát adományozott, Winkler Jakab adománya volt a díszes szőszék, székek, padok; az úrasztalt Szántai Urlichné adományozta. 1852-ben a két harang Hőnig Frigyes aradi mester műhelyében készült. Ebben az évben befejeződött a templom külső vakolása. 1860. december 7-én a templomot orgonával látták el.

A hitelezők zaklatása és az adósságok kifizetése miatt 1879-ben eladják az iskolaházat 5.500 forintért.

1880-tól a megszilárdulás jelei mutatkoznak: hálaadás – 50 éves évforduló. 1884-ben befejeződik a templom külső festése, 1893-ban a fedélcsatorna felszerelése, lelkészlak bővítése, vízvezeték, csatornázás.

Az egyre gyarapodó gyülekezet 1925-ben imateremmel toldotta meg a templomot (Szántay Lajos aradi építész tervezte), majd Dömötör László tervei alapján a lelkész hivatalt is felépítette. A templomban kötött házasságot vitéz Nagybányai Horthy Miklós sorhajóhadnagy, a későbbi magyar kormányzó Jósaszáhllyi Purgly Magdolnával 1901. júliusában. A templom és a gyülekezet hosszabb ideig szolgálatot teljesítő lelkészei közül megemlíthjük Csécsi Imre költőt, Molnár Károly esperest, Kovács József esperest. Jelenlegi lelképásztorok: Baracsi Levente és Baracsi Zsuzsanna.

PALÁGYI LAJOS

Az aradi vértanúk

*Szabadságharcunk letűnt napvilága,
Te vakító nap a század delén,
Nem pazaroltad sugarad hiába,
Bár vak sötétbe halt az égi fény,
Eszméiden nem győzött az enyészet,
Örökre hagyta halhatatlan részed',
Fényeddel fényt hint késő századokra
A tizenhárom vértanú alakja.
S ők élni fognak, élni mindörökkön,
Szent lesz, örökké szent a sírgödör,
A míg az eszmény ki nem hal e földön,
Míg magyar szellem még magasba tör,
Az ígét, melyért éltet áldozának,
Szívébe irták az egész hazának,
Utódtól fogja hű utód tanulni:
Hogyan kell élni, s hogy lehet meghalni.*

EGYHÁZMEGYEI PRESBITERI KONFERENCIA

Újra Súlyomkőváron!

Ahogy ezt az utóbbi években megszokhattuk, idén is Súlyomkőváron volt megszervezve egyházmegyei Presbiteri Szövetségének nyári konferenciája. Örömmel állapítható meg, hogy a konferencia népszerűsége nem csökkent, hiszen annak ellenére, hogy néhány helyről nem érkeztek résztvevők, a jelenlevők száma mégis meghaladta a százat.

Augusztus 15-én délelőtt 11 órára érkeztek meg gyülekezeteink presbiterei, gondnoki, lelkipásztorai, és közös áhítattal kezdetét vette a Szilágysomlyói Egyházmegye V. Presbiteri Konferenciája. Isten üzenete az 1Tim 3,13 alapján volt hirdelve: *„Akik jól szolgálnak, azok szép tisztességet szereznek maguknak, és nagy bátorságot nyernek a Jézus Krisztusba vetett hit hirdetésére”* (új fordítás). Az igehirdetés a jelenlevők közös feladata: a gyülekezeti szolgálatra hívta fel a figyelmet. Nem a szolgálat különböző fajtáin, hanem a szolgálat minőségén volt a hangsúly. Milyen a mi szolgálatunk minősége? Lehet-e minden presbiter, minden gondnok, minden lelkipásztor esetében minőségi szolgálatról beszélni? – hangzottak a mindenként önvizsgálatra indító kérdések.

Áhítat után **Lukács József** esperes köszöntötte az egybegyűlteket az 1Thessz 2,4-et idézve. Az esperes, az elhangzott igei üzenetre utalva, életének egy személyes élményén keresztül elmondta: *„Jól szolgálni csak az tud, aki mindig Isten kezében érzi magát.”*

Tóth András, egyházmegyei Presbiteri Szövetségének elnöke szintén a Krisztusnak való bizalmas szolgálat fontosságára hívta fel szolgatársai figyelmét. Ugyancsak ő volt az, aki bevezette a konferencia első előadását, amelyet **Dr. Hermán M. János** egyházkerületi előadótanácsos tartott, a Kálvin év jegyében, nagy reformátorunk munkásságáról.

Hallottunk Kálvin János gyerek- és ifjúkoráról, tanulmányairól, Istenhez fordulásáról, reformátori munkájáról és nem utolsósorban a magyarságra gyakorolt hatásáról. Sokak szívébe beíródtak, vagy újra megelevenedtek Kálvin híres jelmondatai, hitvallásai: *Soli Deo Gloria* (Egyedül Istené a dicsőség), illetve: *Cor meum tibi offero Domine, prompte et sincere* (Szívemet áldozatul ajánlom Istennek, szerényen és becsületesen).

Rövid szünet után újabb előadással gazdagodtunk, **Kánya Zsolt Attila**, lecs-

méri lelkipásztor jóvoltából. Az eutanáziáról hallhattunk lendületel, technikailag is pontosan előkészített, vetítéses előadást. Az eutanázia görög szó, magyarul „jó halál”-t jelent. Napjainkban az eutanáziát azok a betegek, illetve hozzátartozóik kérhetik (Persze csak egyes országokban, Romániában még nem), akik halálos betegségük miatt rettenetesen szenvednek, vagy akiket csak különféle orvosi műszerek, gépek tartanak életben. Az eutanáziát kérő beteg tulajdonképpen saját meggyilkolását kéri, azért hogy ne szenvedjen.

Mind az előadás, mind a hozzászólások végkicsengése az volt, hogy az élet Isten ajándéka. Ő adja azt és egyedül Ő is veheti vissza az embertől. Az életben levő szenvedések Isten kegyelméből a javunkat szolgálják. Summásan összegezte az elmondottakat a Jób 12,10-ből származó idézet: *„Isten kezében van minden élő állatnak élete, és minden egyes embernek lelke.”*

A konferencia közös étkezéssel zárult, melyet szorgos sarmasági asszonykezek készítették elő. Isten kegyelméből egy újabb áldott alkalmat tudhatunk magunk mögött. Reméljük, hogy a hallottak gyümölcsöt fognak teremni a résztvevők életében gyülekezeteink javára és mennyei Atyánk dicsőségére.

BOGDÁN SZABOLCS (Szilágyszabolcs)

Kálvin a gyülekezetek mindennapjaiban

A Magyarországi Református Presbiteri Szövetség Tahiban, szeptember 3-5. között rendezte a minden páratlan évben szokásos, immár 11. Országos Konferenciáját, amelynek témája *Kálvin a gyülekezetek mindennapjaiban* volt.

Az első nap programját a Nagyvárad-Velencei Egyházközség vendég lelkipásztorainak szolgálata nyitotta meg. **Farkas Antal** lelkipásztor áhítatában, melyet az 1Krn 13 alapján tartott, azt emelte ki, hogy amint a szövetség ladjával Izrael évtizedekig nem törődött, életünkben is vannak szent dolgok, melyek nincsenek a helyükön. Ezután **dr. Zabán Bálint** lelkipásztor tartott vetített képekkel illusztrált előadást Kálvin életéről és tanításáról. Ennek egyik központi gondolata annak kiemelése volt, hogy mennyire sokoldalúan képzett volt Kálvin a jog, a bölcsészet, sőt, a természettudományok terén is.

Ezután **dr. Békefy Lajos**, a Presbiter című lap főszerkesztője *Kálvin időszerűsége* címmel a reformátor emberi, spirituális és teológiai időszerűségét emelte ki. Fontos gondolat volt az előadásban, hogy Kálvin mennyire rácsodálkozott és gyönyörködött Isten minden megnyilvánulásában, a természetben, a tudományokban és a társadalomban egyaránt. Kiemelte, hogy Kálvin milyen fontosnak tartotta a zsolnárokat a liturgiában.

A második nap délelőttjén **Fodor István**, a köztársasági elnök tanácsadója *Hogy jutottunk ide és hogyan tovább?* címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást a jelenlegi válságról, annak okairól és a kilábalás lehetőségéről. Kifejtette, hogy a jelenlegi irányzat az állami gondoskodás felszámolására tarthatatlan és fenn kell tartani a gondoskodás intézményeit és területeit.

A gazdasági kérdésekhez tartozott ezután annak vetített képes áttekintése, hogyan gazdálkodik a Magyarországi Református Egyház és főként az egyházközség: milyen szabályok kell, hogy érvényesüljenek annak érdekében, hogy a költségvetés átlátható legyen és legyenek források a misszióra, a diakóniára, a tanintézetek támogatására. Végül az egyéni-családi gazdálkodást vették sorra az előadók, **dr. Ritoók Pál** és **dr. Szilágyi Sándor** elnökségi tagok. Az előadást kerekasztal-beszélgetés követte **Fónagy Miklós** tb. esperes, **Veres Sándor** dunamelléki főjegyző és az előbbieket részvételével, amelyből kiderült, hogy az Ige szerint nem a tized, hanem a mellettünk élők és egyházunk szükségletei a döntőek abban, milyen mértékben áldozunk az anyagiakból mások javára.

A második nap délutánján Fónagy Miklós bemutatta, hogyan végzik a presbiterképzést az Északpesti Egyházmegyéjében, a

közeli települések egyházközségeiből alakult úgynevezett kiskörökben, amelyekben rendszeresen szerepet vállalnak presbiterek is egy-egy előre megadott téma feldolgozásával és előadásával.

Ezután **dr. Tőkéczi László** dunamelléki főgondnok *Kálvin, népegyház, hitvalló egyház* címmel tartott előadásában kiemelte, hogy a reformáció terjedésével az öngazgatás sajátos formája is kialakult az egyházközségekben. **Derencsényi Zsuzsa**, a Schweitzer Albert Zuglói Szeretetotthon Alapítvány elnöke, előadásában elmondta, hogy Kálvin szerint szeretetszolgálat nélkül az egyház félkarú és a diakóniára mindig gondot kell, hogy fordítson. Egy „ispotályt”, fertőző betegek ápolását végző kórházat is alapított Genfben.

A konferencia során esti áhítatot tartott **Szenási László** tahi és **Trencsényi László** Bp.-Pestújhely-Újpalotai lelkipásztor. A konferencia zárásaként úrvacsorás istentiszteleten vettek részt a megjelentek, amelyen **Ft. Steinbach József** dunántúli püspök hirdette az Igét a Péld 8,34 alapján, biztatva, hogy a boldogság keresésében ne elégedjünk meg félúttal, lépjünk be Istenünknek azon az ajtaján, amelynek őrizése is boldogtá tesz, mint presbitereket, de a teljesen átadott élet új igazi boldogságot.

A konferencián több, mint 90 fő vett részt az egész országból, sőt, határon túlról is.

Sz. S.

TOLLVONÁS

Forever living (örökre élni)

A minap felhív egy kellemes hangú férfi, aki illedelmes bemutatkozás után elmondja, hogy közös ismerősinktől tudta meg a telefonszámomat, és arra kér, találkozzunk, mert szeretné, ha partnere lennék az emberek segítségével. Próbáltam volna megtudni miben áll ez a segítség, de ragaszkodott hozzá, hogy mindenképp találkozzunk, mert telefonon keresztül hosszadalmas lenne elmondania.

Megegyeztünk egy időpontban, amikor is kiderült, hogy a konferenciateremben a Forever Living csoportnak lesz termékbemutatója, mely „csupa” természetes vitaminokat, ásványi anyagokat és más effajta „természetes” dolgokat tartalmazó árut forgalmaz. Amikor ezt megtudtam, már az elején elmondtam a kedves fiatalembernek, hogy én nagy vitaminfogyasztó vagyok, azon kívül ismerem és használom az általam jónak ítélt és bevált „tisztá forrásból” származó különféle cégek termékeit, de előrebocsátom, hogy ezek forgalmazásával nem vagyok hajlandó foglalkozni. Újdonsült ismerősöm kérte, hogy legalább nézzem meg az ajánlatát. Felérve az emeleti konferenciaterembe a termékek még nem voltak kirakva, így csak beszélgetni próbáltunk. Elmondta, hogy mióta ennél a cégnél dolgozik, nagyon jól érzi magát, kiváló a csapatmunka, rengeteg utazásra nyílik lehetősége és sok mindent megismert. Az én válaszom erre az volt, hogy én pedig nagyon jól érzem magam az evangélium hirdetésében, mert amilyen lelkesen beszélt ő a munkájáról, ugyanolyan lelkesedéssel tudok én beszélni Jézus Krisztus életkelet átformáló erejéről és az igazi – forever living – örök életéről.

Szeretteink – idősek világnapjára

„Fogjad kezem, oly gyenge vagyok érzem, Hogy nélküled én járni nem tudok. Fogjad kezem, és akkor, jó Megváltom, A félelemre többé nincsen ok.”

A félelem a sötét, nehéz napoktól, az egyedüllét dermesztő magánya uralja el mindjobban napjainkban az idős emberek életét. Vannak, akik megállítanák az időt mert félnék a jövőtől. Mit tegyünk hát, hogy szebbé, könnyebbé tegyük napjaikat azoknak az embereknek akik megvívják harcukat az élettel és most ezüstös fejjel, sokan megtörtén itt vannak közöttünk, lelkükben az ifjúság emlékeivel. Szeressük őket!

Az öregedés nem tragikus leépülése az életnek, hanem normális életfolyamat. A gazdagodás, a beérés életszakasza, az életmű kiteljesedése. Minden emberi élet Isten szent terveit hivatott beteljesíteni. Éppen ezért biztatón szölok minden idős emberhez.

Saját magamon meglepődve vettem észre, hogy határozottan úgy beszéltem akár egy szektás hittérítő – bár 18 évesen még azt mondtam szüleimnek Váci Mihály Anyám add rám áldásodat soraival, hogy „én nem leszek pap, térítgetni nem fogok.”

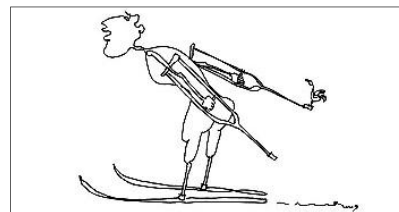
Aztán elnézést kértem, hogy nem maradok meghallgatni a már máskor és máshol többször hallott előadást, és azért is, hogy szánok időt erre, az amúgy állandóan kevés időmből. Igazán sajnáltam, a fiatalembert, hogy ilyen kategorikus visszautasításban részesítettem, mert látszott rajta, hogy kissé zavarban van a határozott elutasításra.

Kényszeredett kedvességgel elbúcsúztunk egymástól, további sikereket kívántam neki és elindultam hazafelé. Közben azon tűnődtem, hogy mégiscsak hálás vagyok az újan szerzett ismerősömmel, mert legalább beszéltem neki Jézusról és az evangéliumról, mely az én életemet is teljesen átalakította.

E cikk megírásakor arra gondoltam, ha világi cégek sok pénz befektetésével reklámozzák és árusítják az „örök élet termékeit”, mely végül minden csodaszer ellenére a halállal ér véget a földön, mekkora lehetőségük és páratlan esélyük van a lelkipásztoroknak, akik teljesen ingyen hirdetik az embereknek az egyedül biztos örök élet forrásának Adóját, Aki minden földi nyomorúság ellenére valóban boldog, örvendező életet ígér, nemcsak a földi lét határáig, hanem azon túl, a menny országában is.

BABES ÁRDAI ERIKA

FIRKA

Béna síelő

Adorjáni László rajza

Elhunyt egy amerikai jótévőnk

Az Egyesült Államok-beli Sarasota városában 92 éves korában elhunyt dr. Fésűs Erzsébet asszony, az ottani Kossuth Klub volt elnöke, erdélyi-partiumi egyházi oktatásunk támogatója, akit éveken át jótévőjükként tartottak számon egyházkerületünk tanintézményei.

Erzsébet asszony erdélyieket segítő munkája még az 1989-es változásokat megelőző időszakban kezdődött. Annak idején a temesvári református gyülekezet ellenállását segítette az Erdély-járó ökumenikus mozgalom keretében, majd a rendszerváltás után szinte azonnal felajánlotta a maga és a körébe tartozó amerikai magyarok segítségét a frissen újjáalakult egyházi iskolák számára.

A kilencvenes évek elején Egyházkerületünk által újrarendített három református gimnáziumot és a Sulyok István Református Főiskolát éveken át segítette a sarasotai Kossuth Klub. Az 1993/94-es tanévvel kezdődően Erzsébet asszony és munkatársai egyházi iskoláink nehéz szociális helyzetben lévő, és jó tanulmányi eredményt felmutató diákjaink támogatására programot dolgoztak ki. A Nagyváradai Lorántffy Zsuzsanna Református Gimnázium, a Zilahi Református Wesselényi Kollégium és a Nagyváradai Szent László Római-katolikus Gimnázium diákjai számára személyre szóló amerikai támogatót szervezett. A támogatott diákok nemcsak a – hazai viszonyokhoz képest jelentős – ösztöndíjnak örvehdhettek, hanem levelezés útján élő kapcsolatot alakítottak ki támogatóikkal.

Erzsébet asszony személyében olyan embert tisztelhetünk, aki korát meghazudtoló dinamizmusával, empátiájával, itthoni viszonyaink iránti érzékenységével példamutató volt mindenki számára. Az óceánon átívelő szeretet, a magyar ügy iránti elkötelezettség motiválta szolgálatát. Hithű katolikusként, az ökumené szellemében egyként segítette a református és katolikus tanintézményeket. Rendkívüli energiát fordított a támogatási rendszer kialakítására, a szponzorok megszervezésére, adományok gyűjtésére. Saját vagyonából is jelentősen támogatta azt az iskola-politikát, melyet Tökés László püspök neve fémjelzett, és amelynek helyességéről igen meggyőzően tudott beszélni és írni. Az anyagi segítségen túl, ez az erkölcsi támogatás, ez a szellemi összhang talán még fontosabb volt zsenge tanintézményeink számára.

Erzsébet asszony elvesztését együtt gyászoljuk családjával, amerikai testvéreinkkel.

TOLNAY ISTVÁN
tanügyi előadótanácsos, a KREK világi főjegyzője

ZSIGMOND SÁNDOR, Sepsiköröspatak

Tanévnyitó istentisztelet Zilahon

Szeptember 14. mindenhol az iskolakezdés napja volt; gyermek, szülő és tanár ugyanazon szándéktól vezérelve indult a választott iskola felé. Nem történt ez másként a Zilahi Református Wesselényi Kollégiumban sem, legfennebb azzal a kis többlettel kiegészítve mindezt, hogy mi az iskola hétköznapi biztonságot adó falai helyett, a templom ódon és ünnepélyes padosaiban felsorakozva kezdtük el új iskolai évünket.

Vinczéné Pálfi Judit egyházkerületi missziói előadótanácsos ünnepi gondolatai az 1Móz 43,1-9. verseiből merítve szólottak hozzánk, párhuzamot vonva a józsefi történet és a mai világ aktuális kérdései és válaszai között. A nehézségek és az adandó problémák sokszor fojtogatják lelkünk belső világát, de úgy ahogy akkor, most is az Isten segítő karjába kapaszkodva találhatja meg a mai ember az új út biztonságos lehetőségét. „Lelki kenyér és Istentől származó ígéret” – mutatott rá az igehirdető a mindennapi táplálék lehetőségére, amit csak kérni kell, s a hívő léleknek azonnal megadatik. Természetesen mindezen igei fonal úgy volt megszöve, hogy gyermekeink értelmére és lelkére is jól reáillett.

A Zilahi Református Wesselényi Kollégium jelenlegi épülete. Antal Attila felvétele

Ezt követően **Tolnay István**, egyházkerületünk világi főjegyzője és tanügyi előadótanácsosa osztotta meg ünnepi gondolatait. Kollégiumunkat hangsúlyozottan fontosnak ítélte, akár a tanítás, akár a keresztyén értékek nevelésében és átadásában való szerepvállalásban, s ígérte, hogy továbbra is szeretett családtagként fog reánk figyelni. A szavak mellett a bizonyított cselekedetek is színre léptek, hiszen az elmondott beszéd után, több mint ezer eurót adott át ösztöndíj formájában a kollégium igazgatójának, ösztönözve ezáltal a gyermekeink tanulni vágyását.

Bogdán Zsolt házigazda esperes a realitások talaján állva vázolta a kollégium

helyzetét. A jogos ingatlan-visszaigénylés mellett számos olyan feladatra hívta fel figyelmünket, amiért közösen kell imádkoznunk és tennünk a közeljövőben.

Szőnyi Levente, a Szilágysomlyói Egyházmegye esperes-helyettese a „szeretet nyelvének” fontosságára mutatott rá, amit a tanárnak beszélnie, a diáknak pedig tanulnia kell. Ezt követően **Rozs Rita** tanfelügyelő tolmácsolta jókívánságait.

Az elhangzott köszöntések után a Kollégium igazgatója vette át a szót, aki tanévnyitó beszédében jelen ünnepélyessége mellett a jövő feladat-centrikusságát is hangsúlyozta. A kedvesség és a céltudatosság jellemezte a beszéd mondani-valóját.

Az ünnepi pillanat hangulatát csak fokozta a kilencedikes diákok fogadalomtétele, akik az ember léptékű világban Istennek tettek fogadalmat a gyülekezet előtt.

Visszagonolván a hallottakra és látottakra, azt hiszem – félretéve mindenféle pesszimista gazdasági fejtegetést – jó lesz ez az év, mert nemcsak az emberi korlátok egyszerű útján, hanem az Isten segítségével mehetünk tovább. Sok sikert kedves diákok és kedves tanárok!

KÁNYA ZSOLT ATTILA

XV. PARTIUMI HONISMERETI...

FOLYTATÁS A 3. OLDALRÓL

és egyháztörténete című kötetét, amely a Partiumi füzetek 59. kötete. A bemutatás után Kiss Kálmán is hozzászólt. Szünet után dr. Egyed Ákos professzor (Kolozsvár) a kétszáz éve meghalt Wesselényi Miklósról értekezett, Halász Péter (Budapest) Morvay Péterről, az Ecsedi-láp néprajzi kutatójáról emlékezett meg, aki épp száz évvel ezelőtt született, Ráday Mihály egy kisfilmet mutatott be a nagyváradi neológ zsidó temetőről, Kupán Árpád (Nagyvárad) a Dobrai Református Egyházközség életét ismertette.

Ebéd után Tácsi Erika (Temesvár) mutatta be Herczeg Ferenc munkásságát, aki első Nobel-díjasunk lehetett volna. Horber Pál (Nagyvárad) Dr. Balogh Ernő professzorról és a meziádi Czárán Gyula cseppkőbarlangról értekezett, Krestyán Ilona (Temesvár) Temesvár társadalmi és kulturális helyzetképét ecsetelte a két világháború között, Jancsó Árpád (Temesvár) a száz éves temesvári Liget-úti hid építéstörténetéről tartott előadást, majd Antal Béla (Nagyvárad) ismertette Biharpüspöki névkataszterét a 13. századtól kezdve.

Előadásokon, szakmai kiránduláson és közgyűlésen vettek részt a XV. Partiumi Honismereti Konferencia résztvevői

A konferencia Közgyűléssel zárult, amelyen meg tárgyaltuk az egyesület legfontosabb problémáit. Az új tagok átvették tagsági könyvecskéiket. Vacsora után tábor-tűz és nótaszó zárta a napot.

A harmadik nap szakmai kirándulással folytatódott. Bogdándon megtekintettük a Sípos László tájházat, ahol megemlékezünk tíz éve elhunyt tagtársunkról, Sípos Lászlóról. Szilágyolompérton megcsodáltuk a kazettás mennyezetű református templomot és meglátogattuk az Ady-emlékeket, Érszakácsin megnéztük a református templomot. Dobrán Kurta-Tötös Szabolcs lelkipásztor tartott előadást a templomról, majd

mint házigazda meghívta a társaságot ebédre. Ebéd után megtekintettük az Árpád-kori, román stílusú református templomot Ákoson. Kirándulásunk a nagykarolyi református és római katolikus templomok látogatásával zárult, ahol Némethi János tanár kalauzolt minket.

A 87 résztvevő számos információval gazdagodva, érzelmeikkel feltöltődve érkezett haza. A konferenciát támogatta a Határon Túli Magyar Emlékhelyekért Alapítvány, Hadad Polgármesteri Hivatala, a Dégenfeld Alapítvány, a Dobrai és a Szilágycsehi Református Egyházközségek.

1900 előtti
Könyvek
kéziratok, térképek
Vétele

KÖZPONTI ANTIKVÁRIUM
1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15.
Telefon: (00 36) 1 483 13 34
e-mail: info@kozpontiantikvarium.hu

Házhoz megyünk!

Harangszó

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Gyülekezeti Lapja
ISSN 1221 - 0323

Megjelenik kéthetente. Ára 1,20 lej.

Felelős szerkesztő: Fábrián Tibor. **Olvasószerkesztő:** Babes Arday Erika. **Tördelőszerkesztő:** Kraftsikné Petrikó Ildikó.

Külmunkatársak: Balázsné Kiss Csilla, dr. Csohány János, Kupán Árpád, Orbán Levente, Tóth Zsigmond.

Szerkesztőség és levélcím: Harangszó, 410001, Oradea, str. Moscovei nr. 14. Tel.: 0259/434-664; 416-067.

E-mail: harangszo@yahoo.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://harangszo.blogspot.com

A terjesztés a lelkesítő hivatalokon keresztül történik. A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség álláspontját tükrözik. Kéziratot nem őrizzük meg és nem küldünk vissza.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenci Kertész Ábrahám nyomdájában. Felelős vezető: Wagner Erik.